

Voor het eerst kan Lucy zeggen

In Lodwar, in het noorden van Kenia, is in 2002 een dovenschool en -internaat opgericht. Dove kinderen in het droge en arme Turkana-gebied krijgen op die manier weer een kans. Veel kinderen met een handicap hebben hier een tekort aan medische hulp, geen kans op onderwijs, worden verwaarloosd en hebben daardoor dringend ondersteuning nodig. In dit artikel laten we het verhaal zien van Lucy, een meisje van tien jaar, dat sinds 2003 op de dovenschool en het -internaat wel een kans krijgt op een toekomst. Het project wordt gesteund door Terre des Hommes.

Lodwar is een droog en uitgestrekt gebied in het noorden van Kenia, net zo groot als Nederland en België bij elkaar. De plaatselijke bevolking leidt er een moeilijk bestaan. Voor gehandicapte kinderen is het leven des te zwaarder. Zij worden veelal achtergesteld en door hun familie verborgen gehouden voor de buitenwereld. Er zijn maar weinig opvangmogelijkheden. Juist deze kinderen verdienen ook een kans op een menswaardige toekomst. In 2002 werd St. Luke's opgezet: een dovenschool en -internaat,

dat door Terre des Hommes wordt gesteund. De tienjarige Lucy is een van de kinderen van het internaat. Zij woont er sinds november 2003. Overdag bezoekt zij de 'Loyo school for the deaf'. Lucy is een innemend meisje dat opvalt door haar brede lach en nieuwsgierige blik. Toch heeft ze al een hele geschiedenis achter zich: zij was ernstig verwaarloosd en ondervoed toen zij voor het eerst in het internaat kwam.

Lucy's doofheid

Ruim twee jaar geleden woonde ze nog thuis, in een van de vele afgelegen dorpjes in het noorden van Kenia, waar droogte, armoede en honger heersen. Net als alle andere mensen, woonde Lucy en haar ouders in een klein huis, opgetrokken van allerlei materialen zoals takken en palmbladeren. Lucy kon nauwelijks communiceren. Haar ouders stimuleerden haar niet en konden eigenlijk helemaal niet omgaan met haar gedrag. De precieze oorzaak van Lucy's doofheid is niet meer te achterhalen, maar waarschijnlijk is ze door een verwaarloosde oorontsteking bijna volledig doof geworden. Bovendien heeft ze een ernstig verstandelijke beperking en

vergt het aanleren van vaardigheden veel oefening en herhaling. Om te kunnen overleven in haar eigen omgeving heeft ze manieren gevonden hoe ze haar wil kan duidelijk maken. Ze slaat anderen om iets te kunnen krijgen, ze krijgt als ze haar zin niet krijgt en bijt als ze het ergens niet mee eens is. Ze was erg bang voor al het onbekende en onverwachte.

Dagelijkse bezigheden leren

Op het doveninternaat worden haar de basisvaardigheden geleerd om te kunnen functioneren in het dagelijkse leven. Een van de eerste dingen die zij leerde, was op vaste tijden van de dag te eten. Maar ook wist ze niet hoe ze naar het toilet moest; ze ging steeds op de toiletbril staan. Ook het douchen was voor haar een onbekend fenomeen. Zo hield zij in

het begin haar kleding aan als ze onder de douche ging. De groepsleiders op het doveninternaat hebben veel tijd en energie gestoken in het aanleren van omgangsvormen.

Ze leert nu te communiceren via gebarentaal. Sindsdien is ze rustiger geworden en het slaan, krijsen en bijten behoren nu tot het verleden. Met gebaren geeft ze nu aan wat ze wil, of wat ze juist niet wil, waardoor ze zich veel beter kan uiten. Het lijkt misschien een kleine stap, maar voor het eerst in haar leven kan Lucy duidelijk maken wat ze wil en wat ze denkt. Haar omgeving profiteert ervan, maar degene die er het meest bij gebaat is, is Lucy zelf. ■

*Lidy van den Broek,
tot voor kort vrijwilliger bij St. Luke's*

DOVE KINDEREN IN KENIA

Kenia telt naar schatting 1,8 miljoen kinderen met een handicap. Ondervoeding (gebrek aan vitamine A en jodium) en de gevolgen van ziektes zijn vaak de belangrijkste oorzaken van lichamelijke handicaps. Gehoorproblemen bij kinderen zijn veelal het gevolg van bijvoorbeeld een verwaarloosde oorinfectie of hersenvliesontsteking, maar ook huiselijk geweld en ongevallen leiden tot gehoorbeschadiging.

Sinds 1999 streeft de Keniaanse overheid ernaar om dove kinderen te laten meelopen in het reguliere schoolstelsel. Maar daar krijgen zij niet altijd de voorzieningen en aandacht die ze nodig hebben. Het belang van gebarentaal, spraaktherapie en persoonlijke aandacht wordt in het reguliere onderwijs onderschat. Daarom zijn initiatieven als het St. Luke's dovenschool en -internaat zo belangrijk.

wat ze denkt

